

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

SAYI : B.18.0.DMP.0.01.03/831.02/
KONU: Deniz Kaplumbağalarının Korunması

GENELGE
(2009/1.Ş.)

Deniz kaplumbağaları, taraf olduğumuz BERN (Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarının Korunması) Sözleşmesi kapsamında koruma altına alınmış olup, *Caretta caretta* ve *Chelonia mydas* türleri IUCN (Dünya Koruma Birliği) Kriterlerine göre "Nesli Tehlikede" statüsündedir.

Ulusal ölçekte yapılan bilimsel çalışmalar neticesinde Akdeniz kıyılarında önemli deniz kaplumbağası yuvalama alanları tespit edilmiş olup, bu alanlar; **Ekincik, Dalyan, Dalaman-Sarıgerme, Fethiye-Çalış Kumsalı, Patara, Kale, Kumluca, Olympos-Çıralı, Tekirova, Belek, Kızılot, Demirtaş, Gazipaşa, Anamur, Göksu Deltası, Alata, Kazanlı, Akyatan, Yumurtalık ve Samandağ** kumsallarıdır.

Yapılan çalışmalar ile "Deniz Kaplumbağaları Yuvalama Alanları Koruma-Kullanma Hükümleri" belirlenmiş ve denizden karaya doğru dikey olarak **I. Koruma Bölgesi, II. Koruma Bölgesi, Tampon Bölge ve Etki Alanı** olarak dört bölüm halinde tanımlanmıştır.(EK-1)

Bu kapsamda;

- 1) Deniz Kaplumbağaları Yuvalama Alanları Koruma-Kullanma Koşulları'nda tanımlanan **I. Koruma Bölgesi, II. Koruma Bölgesi, Tampon Bölge ve Etki Alanı**'nda belirtilen kriterlere uyulması, İlgili Valiliklerce **EK-2**'de koordinatları verilen "Deniz Kaplumbağaları Yuvalama Alanları"nın Çevre Düzeni Planlarına İşlenmesi ve Plan Hükümlerine "Deniz Kaplumbağaları Yuvalama Alanları Koruma-Kullanma Hükümleri"nin eklenmesi,
- 2) Deniz kaplumbağalarının yuvalama alanlarının korunması açısından "Kıyı Kanunu"nun koordinatları verilen kumsallarda titizlikle uygulanması, kıyıda her türlü kum alımının engellenmesi, Valilikler ve Belediyelerce yasal tedbirlerin alınması, her türlü çöp, çürük, moloz v.b. katı ve sıvı atıkların dökülmesinin önlenmesi,
- 3) Deniz Kaplumbağalarının üreme mevsimi olan Mayıs-Eylül ayları arasında kumsallara her türlü hayvan ve motorlu araç girişinin engellenmesi,
- 4) Su ürünleri avcılığı ile ilgili Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca yayınlanan Su Ürünlerini Avcılığını düzenleyen tebliğde bu alanlarda uygulanan kısıtlamalar ve koruma tedbirlerine uygunluğun denetlenmesi,
- 5) 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 6. maddesi ile Kıyı Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 13. ve 14. maddesinde tanımlanan (a, b ve c maddelerinde belirtilen) yapılardan, yuvalama kumsallarında kurulu bulunan veya kurulması planlanan sabit iskelelere sadece denize girme ve güneşlenme amacıyla kullanılması, ışıktandırma yapılmaması, gece kullanılmaması, kumsala temas noktasında kum hareketini engellemeyecek düzende ve hazırlanacak tip projeye uygun olacak şekilde planlanması halinde Çevre ve Orman Bakanlığından onay alınması kaydıyla izin verilmesi,

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

- 6) Turizm alanlarında karasal ortamda konuşlandırılacak su sporları ünitelerine kıyıdağın itibaren en az 65 metre mesafede, kumsalın daha dar olması durumunda yuvalama bandının dışıında planlanması halinde Çevre ve Orman Bakanlığından onay alınması kaydıyla izin verilmesi,
- 7) Turizm alanlarında denizel ortamda oluşturulacak su sporları amaçlı su üstü parkur alanlarında Deniz Kaplumbağalarının çiftleşme döneminde 1 Nisan-30 Eylül tarihleri arasında kıyı çizgisinden itibaren 1 millik deniz sahası içerisinde her türlü deniz taşıtının saatte 8 mil'den fazla süratle seyretmesinin engellenmesi ve planlanan su üstü parkur alanlarına Çevre ve Orman Bakanlığından onay alınması kaydıyla izin verilmesi,
- 8) Deniz Kaplumbağalarının balıkçı ağlarına ve oltalara tesadüfen yakalanmaları durumunda yapılacak uygulamalar konusunda balıkçılara yönelik eğitim ve bilgilendirme toplantılarının düzenlenmesi,
- 9) Yuvalama Kumsallarında bilimsel çalışma yapan ekiplerin kullanacakları markaları, Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan temin etmeleri ve farklı marka kullanılmaması, bilimsel çalışmalara katılacak yabancı uyruklu gönüllülerin yuvalama dönemi öncesi izin prosedürünü tamamlaması,
- 10) Deniz Kaplumbağaları yuvalama kumsalları ve yakın çevresinde (denizel ve karasal ortam) her türlü araştırma ve çalışma için Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan izin alınması, izinsiz araştırmaların durdurulması, İl Müdürlüklerince kumsallarda planlanan çalışmalar ve imzalanacak protokoller konusunda Bakanlıktan görüş alınması, yapılacak çalışmaların konu ile ilgili akademisyenlerin danışmanlığı ve gözetiminde yapılması,
- 11) Yuvalama alanlarında çadır ve karavan tarzı kampinglerin tampon bölge içerisinde kurulmasının sağlanması, ışıklandırma ve gürültü gibi olumsuz aktivitelerin önlenmesi ve uygun şekilde düzenlenmesi,
- 12) Yuvalama alanlarında yeni kurulacak sanayi tesisleri ve enerji yatırımlarına müsaade edilmemesi, turizm tesisleri ve alt yapı faaliyetleri ile yakın çevresinde planlanan yatırımlar konusunda Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan uygun görüş alınması,
- 13) Ekoturizm amaçlı olarak yuvalama alanları ve çevresinde (karasal ve denizel ortamda) izinsiz olarak yapılan deniz kaplumbağası gözlemi ve turlarının engellenmesi, izin verilen aktivitelerin düzenli olarak denetlenmesi,
- 14) Yuvalama alanlarında Yerel idareler ve Belediyelerce konulmuş olan ışıkların deniz ve kumsaldan görünmeyecek şekilde dizayn edilmesi veya uygun şekilde ışık perdelemesi yapılması,
- 15) Rehabilitasyon Merkezlerinin kurulması konusunda çalışma yapılması, ölü veya yaralı olarak rastlanan kaplumbağalara İl Müdürlükleri tarafından müdahalede bulunularak, mahallinde tedavisinin yapılması, uygun görülmesi durumunda Bakanlığa bildirilerek en yakın rehabilitasyon merkezine naklinin sağlanması,

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

- 16) İlgili kurumlarla işbirliği içerisinde kaplumbağa üreme sahalarının tanıtımını ve korunmasını sağlamak üzere bilgilendirme, uyarı levhaları hazırlanarak uygun yerlere yerleştirilmesi ve yöre halkı ile ziyaretçilere yönelik bilgilendirme toplantıları ve seminerler düzenlenmesi,
- 17) Yuvalama alanlarının korunması açısından İl Müdürlüklerince yuvalama mevsimi öncesinde yuvalama kumsallarında yerinde inceleme çalışmaları yapılarak, yuvalama alanlarındaki kumsalların mevcut kullanım durumunun incelenmesi ve kumsallardaki uygun olmayan kullanımların (yuvalama alanında kumsal işgali, uygun olmayan şezlong ve şemsiye kullanımı, kumsal tahribatı, ışık etkisi v.b aktiviteler) denetlenerek olumsuz faaliyetlerin engellenmesi ve hazırlanacak raporların Çevre ve Orman Bakanlığına gönderilmesi,

Konularında gerekli çalışmaların yapılarak, taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ve 2872 sayılı Çevre Kanunu çerçevesinde deniz kaplumbağaları ve yaşama ortamlarının korunması açısından yukarıdaki tedbirlerin uygulanması hususunda,

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EKLER:

EK-1: Deniz Kaplumbağaları Yuvalama Alanları Koruma-Kullanma Koşulları (1 Sayfa)

EK-2: Deniz Kaplumbağaları Yuvalama Alanları, koordinat-uzunluk ve yuva sayıları(1 Sayfa)

DAĞITIM:

- Denizcilik Müsteşarlığı (Deniz Ulaştırması Genel Müdürlüğü)
- İçişleri Bakanlığı (Sahil Güvenlik Komutanlığı)
- Bayındırlık ve İskan Bakanlığı (Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü)
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (Yatırımlar Genel Müdürlüğü)
- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı (Koruma Kontrol Genel Müdürlüğü)
- İlgili Valilikler (Hatay, Adana, Mersin, Antalya, Muğla, İl Çevre ve Orman Müdürlükleri)

EK-2

DENİZ KAPLUMBAĞALARI YUVALAMA ALANLARI KOORDİNAT-UZUNLUK VE YUVA SAYILARI

Kumsal Adı	Harita Batı Başlangıç Koordinatları	Harita Doğu Bitiş Koordinatları	Uzunluk (km)	<i>C.caretta</i>	<i>C.mydas</i>
Ekincik	36.49.45.02 K 28.32.53.17 D	36.49.52.86 K 28.33.32.94 D	1,0	09-12	
Dalyan	36.48.01.77 28.35.52.12	36.46.30.56 28.37.50.42	4,7	57-330	
Dafaman	36.42.01.66 28.41.31.04	36.40.32.78 28.48.00.36	10,4	69-112	
Fethiye	36.41.46.88 29.02.05.10	36.39.10.71 29.06.35.69	8,3	72-191	
Patara	36.19.40.79 29.58.22.30	36.14.54.97 29.18.56.10	14,0	35-127	2,00
Kale	36.13.15.80 29.58.22.30	36.15.32.51 30.04.11.58	8,5	39-109	
Kumluca	36.18.56.60 30.13.46.30	36.16.17.10 30.22.03.20	14,0	75-305	0-7
Çıralı	36.23.45.00 30.28.33.93	36.25.20.34 30.29.16.71	3,2	23-105	
Tekirova	36.28.52.80 30.31.17.03	36.30.37.43 30.32.32.29	3,7	4-23	
Belek	36.51.13.80 30.55.14.30	36.49.18.40 31.14.47.80	29,3	68-1053	2-8
Kızılot	36.44.09.10 31.29.39.30	36.39.53.40 31.38.48.40	16,1	50-270	0-3
Demirtaş	36.25.54.80 32.08.49.10	36.24.45.50 32.10.08.20	7,8	41-137	
Gazipaşa	36.18.12.30 32.15.35.80	36.14.09.20 32.17.49.60	6,8	14-53	
Anamur	36.01.14.04 32.48.12.71	36.05.15.11 32.54.59.63	12,2	146-674	1-2
Göksu Delta	36.18.35.45 33.54.14.61	36.25.02.56 34.05.13.04	25,6	36-154	3-20
Alata	36.36.52.16 34.19.41.89	36.38.32.80 34.22.36.72	3,0	16-32	20-198
Kazanlı	36.48.41.78 34.44.31.78	36.48.15.62 34.47.17.57	4,5	2-26	73-403
Akyatan	36.43.30.53 34.54.43.95	36.33.26.35 35.19.25.31	22	3-31	108-735
Yumurtalık			3,4	1-2	213-213
Yumurtalık 1-Akkum Alt kumsalı	36.48.79.90 35.51.21.50	36.49.02.80 35.51.85.80	1,3		
Yumurtalık 2- Sugözü Alt kumsalı	36.50.17.50 35.53.09.50	36.50.34.40 35.53.78.30	1,1		
Yumurtalık 3-Botaş Alt kumsalı	36.52.60.20 35.55.37.40	36.52.70.60 35.55.71.80	0,6		
Yumurtalık 4-Hollanda Alt kumsalı	36.52.74.30 35.55.77.70	36.52.79.90 35.56.02.00	0,4		
Samandağ	36.07.29.36 35.55.03.62	36.00.36.85 35.58.54.80	14,2	7-20	20-440
Samandağ Kale Alt kumsalı	36.17.12.00 35.47.21.00	36.18.33.00 35.46.58.00	1,5		

DENİZ KAPLUMBAĞALARI YUVALAMA ALANLARI KORUMA-KULLANMA KOŞULLARI

DENİZEL ORTAMDA;

- Deniz kaplumbağalarının çifileşme ve üreme mevsiminde (1 Nisan-30 Eylül) kıydan itibaren 1Mil deniz alanında deniz kaplumbağalarının yaşamlarını, kıyıya çıkışlarını ve denize dönüşlerini etkileyecek şekilde balıkçı ağlarının kurulması ve deniz araçlarının saatte 8 mil'den fazla sürat yapmaları yasaktır.
- Denizel ortam içerisinde kirlilik v.b olumsuz faaliyetler yetkili idarelerce denetlenecek ve gerekli tedbirler alınarak engellenecektir.

KARASAL ORTAMDA;

I.KORUMA BÖLGESİ:

Deniz kaplumbağaları yuvalama alanı I. Koruma Bölgesi olarak belirlenmiş olup, kıyı çizgisinden itibaren kara yönünde 65 m'lik alanı kapsar. Kıyının 65 m den dar olması halinde kıyı kenar çizgisine kadar olan alandır.

- Bu alanda; 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 6. maddesi ile Kıyı Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 13. ve 14. maddesinde tanımlanan (a,b ve c maddelerinde belirtilen) yapılar, özellikleri ve kullanım amaçları belirlenerek, Deniz Kaplumbağaları Bilim Komisyonu tarafından uygun görülmesi durumunda, Çevre ve Orman Bakanlığı'nın onayı ile yapılabilir.
- Kıyı Kanunu'nun 6. maddesi kapsamındaki dolgu ve kurutma yoluyla arazi kazanılamaz.
- Kum çıkarılamaz ve kumulların şekli değiştirilemez. Üreme sezonunda ağır araçla (traktör gibi) kum temizliği yapılamaz.
- Bu alanda her türlü motorlu taşıtlar ile dolaşamaz.
- Bu alanda Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından tanıtıcı ve koruyucu levhalar konulması sağlanacaktır.
- Gece ziyaretçi girişi ve ışık kullanılması yerel idarelerce engellenecek ve bu husus gerekli önlemler alınmak suretiyle denetlenecektir.
- Bu alanda yapılacak uygulamalarla ilgili olarak Çevre ve orman Bakanlığının görüşü alınacaktır.

II. KORUMA BÖLGESİ

I. Koruma Bölgesinin bitiminden itibaren kıyı-kenar çizgisine kadar olan alanı kapsar.

- Bu alanda; I. Koruma Bölgesindeki şartlar geçerli olup, sadece sabit olmayan ve kuma çıkılmayan gölgelik kullanılabilir.
- Bu alanda kumsalın jeomorfolojik yapısını bozacak, doğal flora ve faunasına zarar verecek aktiviteler, yol yapımı, kum çıkarılması, kumsalın şeklinin değiştirilmesi hayvan otlatılması yasaktır.
- Bu alanda yapılacak uygulamalarla ilgili olarak Çevre ve Orman Bakanlığının görüşü alınacaktır.

TAMPON BÖLGE:

Kıyı-Kenar çizgisinden itibaren 100 m.lik alanı kapsar.

- Bu alanda; imar planı kararıyla konaklama hariç, günübirlik turizm yapı ve tesisleri yapılabilir. Bu alanda yapılacak tesisler ve plan değişiklikleri ile ilgili olarak Çevre ve Orman Bakanlığının görüşü ile birlikte Tarım ve Köy İşleri Bakanlığının görüşü de alınacaktır.
- İnşaat çalışmaları üreme mevsimi (1 Mayıs-30 Eylül) boyunca sadece gün ışığında yapılacak, geceleri inşaat çalışmaları yasaklanacaktır.
- I.Koruma Bölgesinden görülecek şekilde kara yolu kenarında ve otoparklarda motorlu araçların farlarından çıkan ışıkları engellemek için gereken peyzaj düzenlemeleri ilgili idareler tarafından yapılacak ve denetlenmesi suretiyle ışıkların perdelenmesi sağlanacaktır.
- Tesislerde ışıklandırma asgari seviyede tutulacak. ışık kaynağının kumsaldan görülmemesini sağlamak ve kumsalın aydınlanmasını önlemek için dış ışıkların yerden itibaren yüksekliği 1.5 metreden fazla olmayacaktır. Ancak, can ve mal güvenliği açısından zorunlu hallerde izne bağlı ve geçici olarak yükseltilebilir. Bu durumlarda gerekli perdeleme işlemlerin yapılması zorunludur. İç ışıklandırma ise, mevcut veya yapılacak tüm yapılaşmalarda, yapıların kumsaldan görünebilen bölümlerinde ışığın sızmasını önleyici tedbirler alınacaktır. (perde, panjur, jaluzi, renkli cam vb.)

ETKİ ALANI

Kıyı çizgisinden itibaren 1000 m.lik alanı kapsar.

Bu alanda, tampon bölgenin b.c ve d maddelerinde belirtilen hususlara uyulmak kaydı ile imar planına uygun yapı yapılabilir.